

Jože Kos Sine

tjaz

Pesmi in zgod(b)e o dvosvetu moškega in ženske

(del nastajajoče knjige)

Ljuba, lezi obme,
reči brez besed, da vsa si tu,
zbrana, mirna, kot na cilju,
da postajaš nežnost
in da siješ vsa k meni.
Primi mojo dlan, položi jo na svoje prsi,
nasmeh ti naj perutne skozi ustne
in naj tam obstane,
z očmi mi pošlji val toplote
in v lesku zapri veke,
da nama poljub telo objame.

(1981)

MOLITEV K NAMA

Ko se prsti prstov dotaknejo
in toplota steče,
ko iz naju vstane mir brokatni
in se spomin sprehodi do pozabe,
poklekneti duši druga kraj druge,
se druga krog druge ovijeta
in v eni sapi lahko vzplapolata.
Zdaj se nama tišina prikloni,
stvari okrog stopijo za korak v poltemo
in ostaneva samo midva:
v prvinskem bitju,
na obali najinega vida,
speta v obroč svetlobni,
posvečena z ozvezdji.

(1981)

Pustimo zdaj velike besede. Umijem si zobe,
oblečem pižamo, noč je že globoka, veke padajo.
Ti si na drugem koncu mesta, morda v postelji,
morda s knjigo v roki, s svetilko nad glavo.
Toplota me ovija, naj ovije tudi tebe. Morda
pravkar, ta hip misliš name - kakor jaz zdaj
mislim nate. In najini sobi sta zato bolj polni. Dve
lučki v širni temi, daleč vsaksebi, a vendar blizu,
nezgubljeni. In noč, ki se pogreza, postaja
puhasta odeja, skozi njo segajo moje dlani in tvoje
tudi. Pod vzglavjem se prepletajo, božajo lase,
glej, tudi ustnice so tu, druge na druge nalegajo,
mehkobo razcvetajo, zaupanje in miren sen. Noč
je polna črnine, vendar žametne in temne, polna
je obljub, ki puhtijo spokojnost v spanec. Ljuba,
zate poljub, objem in lahko noč!

(1992)

Če ta zaljubljenost ne bo zaživela v ljubezen, naj vsaj ne ugasne. Le stiša se naj, toliko, da ne bo odmevala v glavi, zmanjša se naj, da bo ob njej prostora še za druge reči. Naj gre najprej počivat, da je ne bo konec od izčrpanosti, potem naj spokojno leže na udoben divan v kot in naj bo neopazna - kot drobna lučka, ki sipa odtenek svetlobe, za katerega ni moč ugotoviti, od kod prihaja. Naj bo zbrana, mirna in naj je nič ne zmoti - kot otrok naj bo, ki si zatopljen v tišini svoje sobe daje opravka z igračami in ne ve za svet okoli sebe. Naj bo ta zaljubljenost žametna pripravljenost, ki bo odprla dušo, ko bo oko vnovič uzrlo draguljast čakajoč obraz, da bo takrat žlahtna tvarina voljno in lahkotno stekla iz prsi v prsa.

(1992)

Razkleniva to pregrado. Stopiva drug proti drugemu, počasi in prepričano, brez postoja. Dajva, da izgine ta koprena, ta nevid spred lic. Na oči naj stopi, kar diha globoko v telesu, naj se pogled očisti in vidi, kakor ne vidi skoraj nikoli: naravnost v dno, kjer sva dva v enem, mirna, žuboreča in skupaj. Naj ničesar ne bo vmes. Potrudiva se, čisto malo. Naj ne bo nič strahu in spomina, bodiva žlahtna kot večna otroka. Dotik rok naj bo samo dotik, vesoljni, poln kot smaragd, in naj ne bo v njem ničesar od prej in nič od kasneje. Pustiva zaupanju, da naju napolni, obda, in obljube bodo odveč. In naj se vse ure ustavijo, tiho in spoštljivo. Stopiva hkrati v drugo deželo in zaželiva si isto. Odgrniva zaveso med nama, pokazalo se bo, da je nikoli ni bilo. Bodiva neskončno všeč drug drugemu, naj ne bo vprašanj in pričakovanja naj plešejo skupaj s predanostjo, bosa, nezavita v besede. Storiva ta korak, naravnost, kratka je ta pot, preprosta. Povejva si z dotikom in očmi, dlan ob čistini neskončne zenice, pogled spleten s toploto kože v mehko kito. Dajva, odgrniva zastore v kretnjah in licih, stopiva si bliže, do spoja v objem, samo hip, tanek gib, samo kratek dvig naju loči od njega.

(1992)

Noč se je spustila. Leživa drug ob drugem. Rekla sva si že, kar so prinesle najine naklonjenosti, pravzaprav sva bolj šepetala, se vmes pod odejo kdaj pa kdaj zasmejala. Dlan v dlani, roka na mehkem trebuhu, mir. Kmalu bova zaspala, naokoli je že vse tiho. Obrnjena si proč, vendar tik ob meni. Kmalu bo prišel spanec, prav kmalu, in na robu budnosti, tik preden oči utonejo v nepregledne globine za vekami, ti pride solza v oko. Solza, nato še ena. Kapne na rjuho, kot bi se neslišno razletel majhen balonček. Ne slišim tega, ne opazim. Mislim si, da mehko drsiš v sen. Vendar se z mano zgodi enako. Preteklost sreča sedanjost in razpon razlike sproži solzo. Vendar tudi ti ne zaznaš, da so mi enako kot tebi slane kaplje umile oči. Da jih pripravijo za sanje. Da se poklonijo sedanjosti in nama v njej.

Do jutra solze izhlapijo iz tkanine. Prebudiva se s poljubom, nasmehom, sploh ne veva, da sva pred spanjem nekaj skupaj zapisala v pregrinjalo.

(1992)

O LJUBEZNI

Saj ona ni zato, da bi z njo razpravljaj. Njene oči so namenjene tvoji zmedi, tvoje pa njeni. Da se opotekava lahko samo še nasmehmeta drug drugemu. In umakneta pogled. Kakor da bi vama bilo nerodno zaradi nezaključenosti, ki jo vsak zase čutita v ozadju. A vajino sporazumevanje se dogaja na drug način. Kot med planeti ali sloni, na daljavo - prek vibracij, ki jih drugi ne zaznajo. Ni treba, da ji kaj poveš, ker to izve od tebe že poprej in po drugi poti. In ti njene vzgibe čutiš kar tako, v etru, zraku in nasmehu. Zato sta vsak napor in vsako pretvarjanje odveč. Če sta skupaj, sta skupaj brez vajinega truda. Dva potoka, ki šumita v smeri istega jezera. Ni vama potrebno storiti ničesar – otroški mlinčki na njiju se vrtijo, ptice namakajo kljune v vodo, ribe švigajo in se pomirijo. Vajine dlani so prepletene, tudi če niso ena v drugi, in zrejo v žuboreči tok pred sabo.

(2009)

O NASMEHU

Kaj prijadra na tvoja lica? In od kod?
Da se dvignejo končiči ustnic in pričarajo jasnino.
Kakor od nikoder ali z dna skrite celice -
majhne, tleče v hotenju,
noseče vase prepričani vzgib.
To je moč, ki premakne svetove za obrazi,
na katere pade blagi up.
Kot poziv na ples, rej okrog obeta dviga,
nove živosti in nežnega primika.
Da požene kri, da ožehi človeškost
in se razpne vedrina.
Na ozadju isker, tistih iz globin,
v katerih smo povezani
kot pradavni kresni kamni.

(2009)

O ČAŠČENJU ŽIVLJENJA

Dekle se ti zapeljivo nasmehne, a od kod pravzaprav ta nasmeh? Pogledaš ji v oči, a kaj vendar vodi tvoj pogled vanje?

Takrat, ko se nam zdi, da smo najbolj osebni, smo hkrati najbolj občenaravni, kozmično-bitni. Kajti skozi naša intimna dejanja vstopa na prizorišče Življenje v svoji najbolj prečiščeni obliki in nas pretvarja v posode, v katerih prenavlja, prečiščuje in časti samo sebe.

Zato sta nasmeha dekleta in fanta, ko se pogledata, vzvalovana kot žehtenja krvi in ukrivljena navzgor, kot drevo, obsijano s soncem. Takrat so vsa nepotrebna pojasnila in pripombe odveč – njihovo mesto je spodaj, v senci.

(2009)

ZAMETEK RAZPOZNAVE

Morda si bila ti, takrat deklica, odraščajoče dekle, predvsem odslikava moje otroškosti, mojega zorečega fantovskega misločutja. Morda si bila ti moja druga plat, meni predobro zakrita. Da sem leta dolgo nehote brskal po sebi, si jo vlekel pred svoje oči, na plano, gor iz svoje nerazpoznane podzavesti, in se čudil in gledal in raziskoval svoje zrenje nate. In predvsem celotnega sebe v njem – svoje zmožnosti, moči, svoje naravnosti, hotenja. Tega, kar pač prinesemo s seboj na svet, prve zapise, kar nam je dano od drugih in od drugod, kar tako, nehote, spontano. Morda nisi bila zgolj utelešenje mojih otroških sanj, prispodoba mladostnih nagibov in negotovosti fantiča-fanta, temveč zrcalo, v katerem sem svojo notranjost mogel videti in sploh razpoznati. A ne naenkrat, temveč počasi, skozi leta. Kot pač nekateri odraščamo počasi, se polnimo po milimetrih. Ker je upor prevelik in moramo razviti vso moč. Tekom prebujanja v ta svet, med druge ljudi, med vse to, kar imamo drug z drugim. Ali bi naj imeli.

Morda je fant dekletu, ženska moškemu osrednja samorazpoznava. Da vsak od nas sam zase ob podobi svojega izbranca-izbranke uvidi, kdo pravzaprav sam je, kaj hoče in k čemu teži. In da se v sladko-grenkem plesu namišljenih ali stvarnih dvojic kar naprej preizkušamo, kalimo in žlahtnimo. Ker bi brez tega ne bili, kar smo, ker bi brez tega ne nastali, ne telesno, ne po duši, ne v globino, ne v širino.

(2013)

DOPOLNJEVANJA

Ti si veter,
jaz sem zemlja,
ti si ptica,
jaz drevo.

Blesk na vodi,
seme v struji,
zrenje z vrha
vse do dna.

Tvoja preja -
vznik pomladi,
moja trajnost -
jata kril.

(2013)

ena ljubezen
dve plamenki, glas neba
trojina speta

(2013)

čakajoč obraz
let lastovke čez ustne
v zenicah tolmun

(2013)

NAŠA ZBRANOST, TU, ZA ZMERAJ

Ko nas vseh ne bo več tu, ko se bodo v naših domovih imeli radi nasledniki, nam znani ali ne, bomo vendarle še tu. Nad vasmi in mesti, v katerih smo prebivali, bodo lebdele besede, ki smo si jih izrekli, vsa naša hotenja in uresničenja, in v zraku bo navzoče vse, kar smo si dali ali darovali. Kajti iz teh naših sanj, trdne dediščine, je in bo nastalo vse, kar bomo svojega zapustili svetu. Nevidna hrepenenja se nam bodo odtisnila v obličje Zemlje, čezenj bodo vetrovi kar naprej peli naše vzdihne. Prav vse smo jih dobro slišali drug od drugega, zaznali sleherno medsebojno naklonjenost, tudi tisto najtišjo, najbolj skrito, občutljivi kot bratski kamni ali zaljubljene narcise. Zato se bo samo zdelo, da nas ni več tu, naša odsotnost bo zgolj prikrita, kajti iz oči sveta bodo sijali naši pogledi in se še kar naprej objemali, breztelesni.

(2013)

MANDALA

Izdelujem najino mandalo. Sestavljam jo iz črk, stavkov, iz lepih prisodob. Pazljivo trosim zrnca ena ob druga. Pozoren sem, ves zatopljen v najinost. Skorajda ne vem za svet okoli sebe. Tudi ti docela čutiš sebe, ko te obliva moj toplotni mnogoval. In gledaš sestavo, ki v jasni ravnini vstaja iz najinega dvobitja. Vso pisano, čarovito, prelivajočo se v miriadi barv. Vsak trenutek dopolnjeno z novim delčkom, zapolnjujočim eno od najinih praznin. Vsak dan bogatejšo za nov občutek in novo spoznanje, ki nama gradi sorodnost. In zrcali najino ubranost, to nenavadno skladnost. Ko zaznam tvoj gib v mojo smer, zrastem v nov motiv, odtisnjen v neizgovorljivo besedo. Ko se odmakneš proč, se moč v magnetih prerodi in prelije v nov okras iz peska. Vse, kar se zgodi med nama, pade natanko v tisti del mandale, kamor sodi. Lahkotno in spontano, kot iz prastare vednosti. Nezgrehljivo in brez truda, da lahko to čarobno pravilnost spremljava le z nasmeškom. Samogibnim, vpisanim v način, kako sva bila porojena. Pod skorajda enako sestavo zvezd, kakršna se izrisuje v črtah najine mandale. V domala enakem razporedu energije, kakršna valovi iz prelivanja njenih barv. V toku reke, v katero bova naposled vsula dokončano krhko barvnopisje in v njej zaplavala k svojim izvorom. Skupaj, kot sva nevede bila skupaj že spočetka.

(2014)

ČUSTVENJAK

Naše duše – mehka glina,
voljna za dotikanje,
vsa pretočna in vrveča,
z upom vpeta v gnetenje.

Naša srca – vrh vzpenjalke,
vsako tipa v svojo smer;
kje radost je, kje 'spolnitev,
tega prat'ka ne pove.

Naša pota – trki tujcev,
srečanja sorodnih duš;
v njih se glina medčloveška
s časom sprime v slad al' srd.

Kdo bi vedel, kaj v nas mesi
tujost, bližnjost, tipanje?!
Kaj usmerja trud hlepeč
v jasnost ali skrivanje?

Naše duše – mehka glina,
voljna za dotikanje,
vsa pretočna in vrveča,
z upom vpeta v gnetenje.

(2015)

Knjiga je v fazi priprave in dopolnjevanja.

Avtor besedil in fotografije: Jože Kos Sine

Objavljeno na spletni strani:
www.likodej.si

V Mariboru, 24. 4. 2017